

GRIBBYPARKEN

PROGRAMHANDLING
2022-12-20

LANDSKAPSARKITEKTER
Jimmy Norrman
Sofia Kanslätt

BESTÄLLARE
Magdalena Möne (Trafikkontoret)

Projektgrupp

Magdalena Möne, landskapsarkitekt, projektledare program och projektering, trafikkontoret
 Solveig Edlund, kommunikation, trafikkontoret
 Suzanne Fyffe, driftchef, Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
 Emil Uman, belysningsingenjör, projektledare belysning, trafikkontoret
 Giuseppe Genovese, anläggningsingenjör, projektledare genomförande, trafikkontoret
 Jimmy Norrman, uppdragsansvarig landskapsarkitekt, Funkia
 Sofia Kanslätt, handläggande landskapsarkitekt, Funkia
 Malin Jansson, medverkande landskapsarkitekt, Funkia
 Marcus Lundberg, landskapsingenjör (dagvatten), Funkia
 Axel Hemmälén, markprojektör yttre VA/ LSO, Funkia
 Magnus Tuvendal, ekolog, Calluna
 Linnea Henstam, ljusdesign/ uppdragsansvarig belysning, Sweco
 Ludvig Bergwall, projektör belysning, Sweco

Innehållsförteckning

GRIBBYPARKEN	3
INVENTERING - BEFINTLIG SITUATION	4
ANALYSKARTA	5
DAGVATTEN	6
FÖRSLAG	7
ILLUSTRATIONER FÖRSLAG	8
BIOLOGISK MÅNGFALD	9
MATERIAL OCH UTRUSTNING	10
LEKPLATSEN	11
BEFINTLIG SITUATION - BELYSNING	12
BELYSNING	13
FÖRSLAG BELYSNING	14
VÄXTGESTALTNING	15

GRIBBYPARKEN

Bakgrund

Gribbyparken är en kvarterspark belägen i närheten av Spångavägen, Gribbyvägen och Logvägen. Parken består av två delar som delas av en asfalterad, igenbommad väg och omgärdas av stora villaområden.

Insatserna i området bedöms inom Grönare Stockholm etapp 4 utveckla två kriterier:

1. Gröna samband och biologisk mångfald, med särskild fokus på pollinatörer
2. Dagvattenproblematik. Gribbyparken har potential att vid stor nederbörd fungera som uppsamlingsyta för regn- och dagvatten från närliggande hårdgjorda ytor.

Syftet med projektet är att öka den biologiska mångfalden och hantera dagvatten så att det fördröjs.

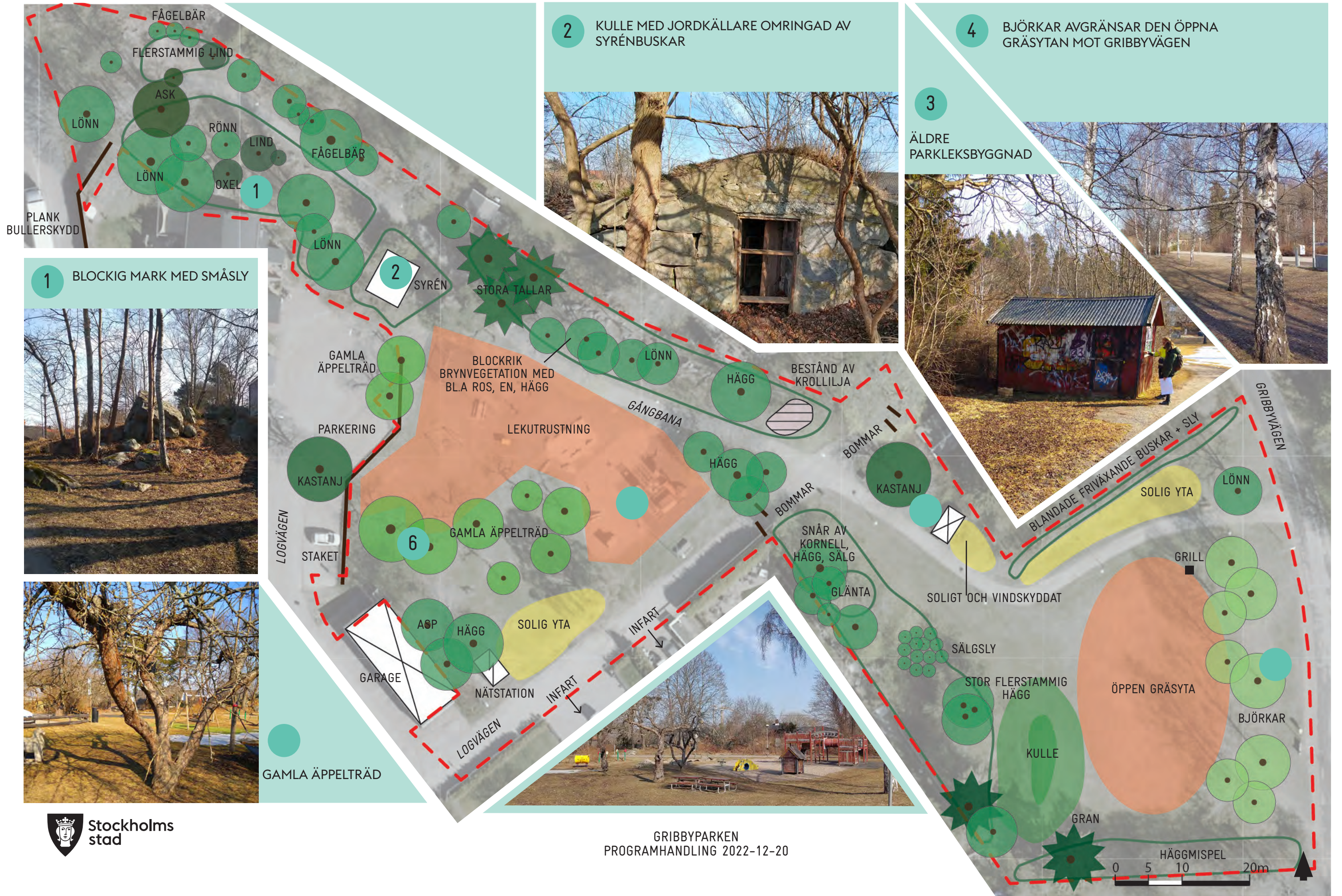
Målet är att ta fram en handling för genomförande av planerade åtgärder för biologisk mångfald och dagvatten.

Delmål för projektet:

- Anlägga erfoderliga uppsamlingsytor för dagvatten
- Plantera fler träd och buskar som blommar och ger bär
- Anlägga pollinatörsvänliga perennytor
- Föryngra äppelträdsbeståndet genom att komplettera med nya fruktträd, samt vårda befintliga
- Omvandla vissa delar av gräsytor till ängsytor
- Anlägga insektshotell i anslutning till perennytorna och ängsytor med tillhörande informationsskylt samt sätta upp fågelholkar
- Använda ändamålsenlig belysning, som inte stör den biologiska mångfalden
- Se över ytor med lek som översvämmas så att vatten kan infiltreras. I vissa fall kan lek/annan möblering behöva flyttas eller ersättas.
- Anpassa till mer naturlek
- Skapa en sittyta nära perennytan i lekdelen av parken
- Anlägga sittplatser vid befintlig grill

INVENTERING - BEFINTLIG SITUATION

4

ANALYSKARTA

5

Planen visar förslag på ungefärlig placering och storlek av infiltrationsstråk för att hantera dagvatten inom avrinningsområdena 1 och 2, som togs fram under utredningsskedet. Utbredningen av stråken har i illustrationsplanen anpassats. Spalten till höger redovisar uppskattade siffror på erforderliga magasin i kubik.

Redovisat förslag uppfyller fördröjningskravet på 20 mm fördröjning/red.ha.

FÖRUTSÄTTNINGAR:

Fördröjningskrav: 20 mm fördröjning/red. ha

UTREDNINGSSOMRÅDE:

Tot. area: 8595 m²

Red. area: 1633 m²

Erf. fördröjningsvolym totalt: 33 m³

ÅTGÄRDSFÖRSLAG:

Utgjänningsmagasin typ infiltrationsstråk/yta -Lekfunktion, ekologiska värden, anläggningstekniskt, drift & skötsel

1. Pulkabacken

Erf. fördr.volym: 18 m³

Infiltrationsstråk magasin: 20 m³

2. Lekplatsen

Erf. fördr.volym: 16 m³

Infiltrationsstråk magasin: 18 m³

3. Naturmarken

Erf. fördr.volym: 5 m³

Utredning kring nödvändighet & möjlighet fördröjning

FÖRSLAG

Gribbyparken rustas upp med syfte att öka den biologiska mångfalden och hantera dagvatten så att det tas till vara och fördröjs.

1. Flera av gräsyterna görs successivt om till ängsytta

2. Den Blanksvarta trädmyran är en av insekterna som bor i parken

3.

Jordkällaren görs om till vinterboplatser för parkens smådjur och insekter.

4.

Lekplatsen får en genomgående upprustning med tillägg av ny sandlek, lekvägg med sinneslek, karusell och liten rutschkana. Dagvatten samlas upp i ett grunt svackdike som även innehåller balanslek.

5.

Parkbyggnaden blir en informationsnod för biologisk mångfald med bl.a. insektshotell på södergaveln.

6.

Upphöjda sandvallar, s.k. 'sandblottor' skapas som är livsmiljö för många av våra insekter.

7.

Den öppna, klippta gräsyten bevaras, men får en tydligare form. Kullen höjs en aning och ramar delvis in gräsyten. Grillen får ett bättre sammanhang med grusgång och sittplatser.

1. Nya planteringar med pollinatörsväxter återkommer i parken

6. Flera av våra bin bygger bo i sandblottor

1.

Tydliga entréer med bänkplats och låga gabionmurar som markerar ingången till parken.

2.

En naturstig erbjuder en alternativ upptäcksväg genom parken, bl.a. förbi den Blanksvarta trädmyrans boplatser i en av björkarna.

4. Äppellunden bevaras och kompletteras med nya fruktträd

Död ved i form av mönstrade stammar återkommer i parken.

Befintliga buskage röjs varsamt från konkurrerande sly och blir även en spännande lekmiljö för barnen

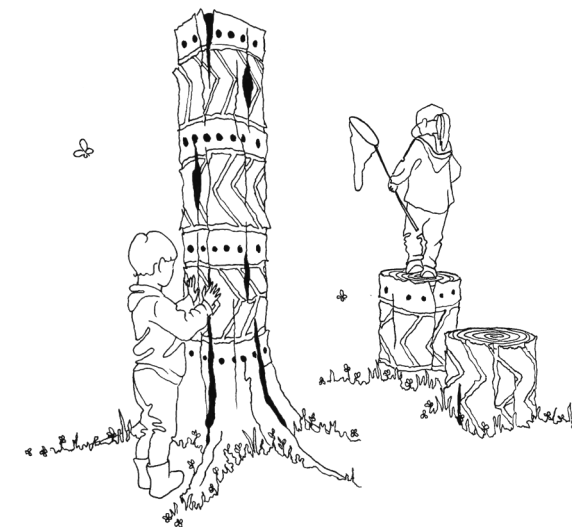
ILLUSTRATIONER FÖRSLAG

8

1

Bilden visar en illustration av idén med lekbrynet. Den befintliga växtligheten vid garaget gallras ut och nya grupper av pollinatörsvänliga och tåliga buskar planteras. Liggande trädstammar och stubbar som gynnar insektslivet placeras inne i brynet. Den döda veden fungerar även som balans- och fantasilek, samt blir ett dekorativt inslag då trädstammarna utsmyckas med ett spännande mönster.

2

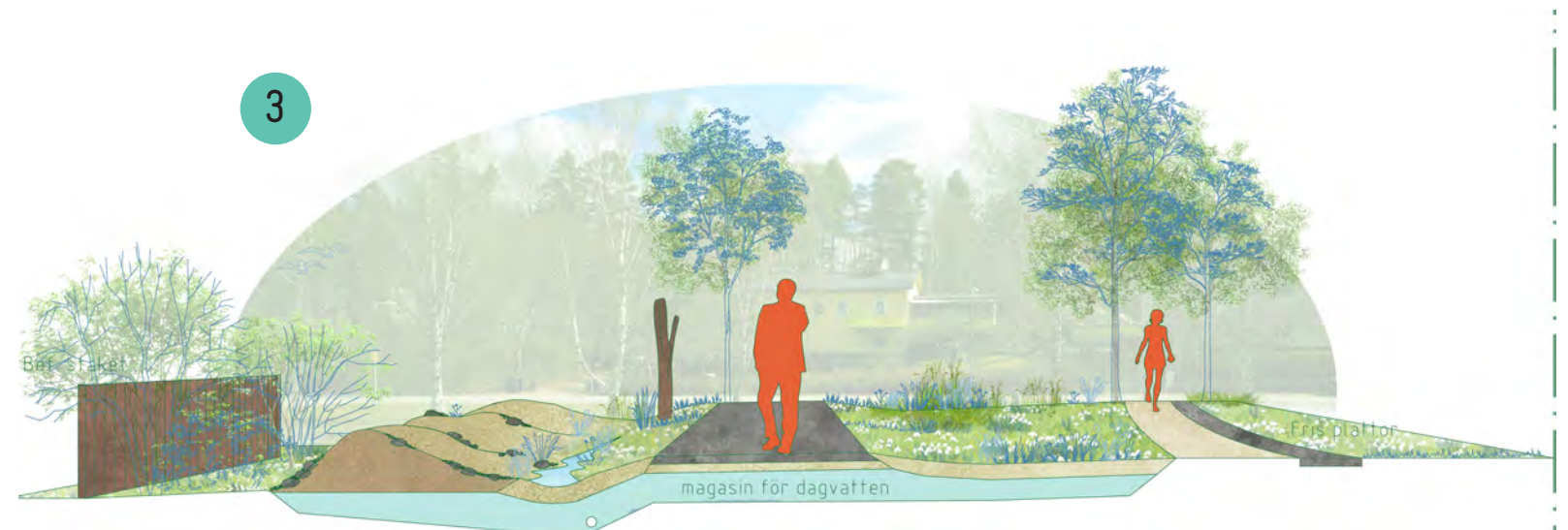

Grusyta

Låg gräsvacka, djup 20 cm, med balanslek

Bef. gräsmatta och äppellund

3

Bef. buskage

Sandblotta med stenar

Gräsängsdike

Upphöjd G/C-väg

Gräsäng

Grusgång intill grill

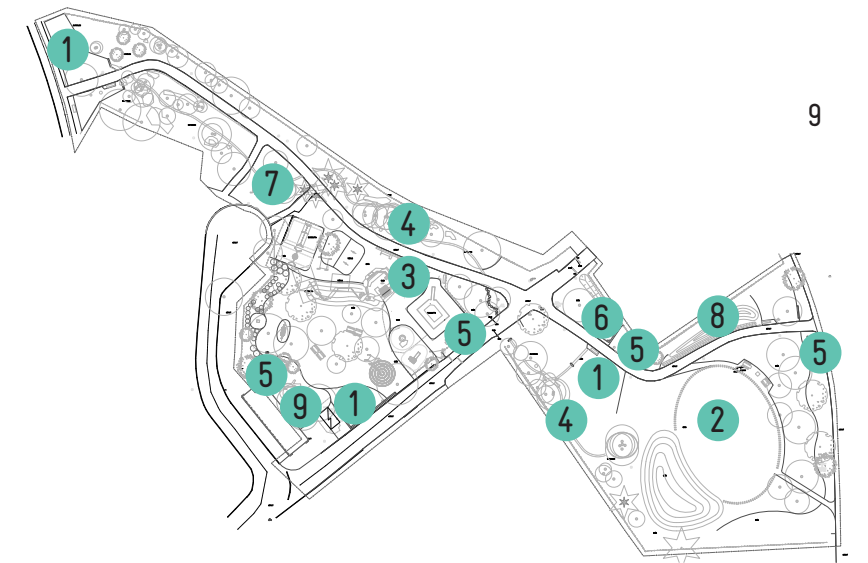
Klippt gräs

Vy över infiltrationsstråket på lekplatsen. Svackan innehåller hinderbanelek i form av stockar och stenar. Under marken skapas ett sammanhängande krossmagasin för att fördröja dagvatten. Ett dräneringsrör kopplas till dagvattennätet.

Vy över sandblottorna i östra delen av parken. Under marken skapas ett sammanhängande krossmagasin för att fördröja dagvatten. Ett dräneringsrör kopplas till dagvattennätet.

BIOLOGISK MÅNGFALD

Det är ett tydligt fokus på att gynna den biologiska mångfalden i upprustningen av parken. I förslaget utvecklas brynområdena till trappstegsbryn med böljande kant. Vegetationen i parken bevaras och kompletteras med fler blommande träd, buskar och perenna pollinatörsväxter. Delar av gräsytorna utvecklas till äng och parkbyggnaden som finns idag blir en nod för insekter med både insektshotell, vasstak och pollinatörsväxter.

9

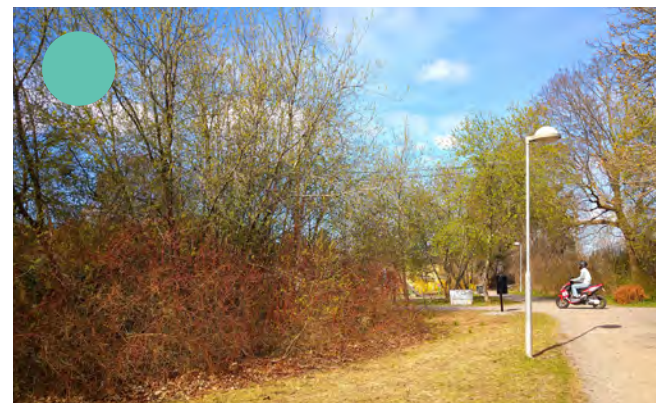
Äng skapas dels genom att låta vissa befintliga gräsmattor växa upp och börja sköta dem som äng. Dessa ytor kompletteras med pluggplantor. Andra ytor frösås med ängssådd och kompletteras med pluggplantor.

Genom att klippa delar av gräsmattan och låta andra delar vara äng skapas ett lekfullt och samtidigt omhändertaget uttryck.

Inhemska blommande träd så som päron planteras.

Brynzonerna utvecklas och kompletteras med blommande brynväxter. Brynkanten blir böljande för att skapa bra mikroklimat. Trappstegsbryn.

Pollinatörsväxter planteras.

Parkbyggnadens ena fasad fylls med insektshotell.

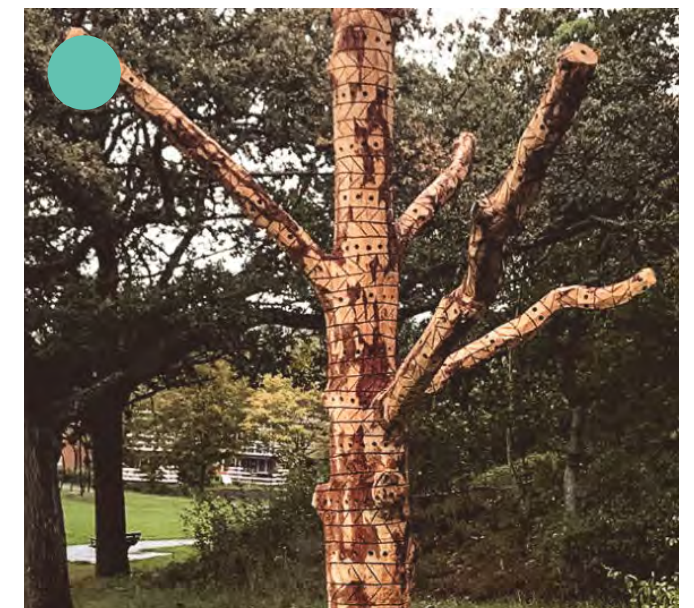
Parkbyggnaden kläs i grönt tak med ängskaraktär.

Befintlig jordkällare utrustas för att fungera som vinterboplats för t ex groddjur och insekter.

Sandblotta med insektsstubbe. Öppen sandyta gynnar bin och andra insekter

Stående och liggande trädstammar med utkarvade mönster placerade på utvalda platser i parken. Död ved är boplats för insekter, samt ett lekfullt inslag i parken. En informationsskylt i närheten berättar för besökarna om trädets nya syfte och funktion.

MATERIAL OCH UTRUSTNING

Markmaterial och utrustning föreslås vara främst av naturmaterial. Grill och bänkar som finns i parken idag återanvänds på nya platser där de får ett bättre sammanhang.

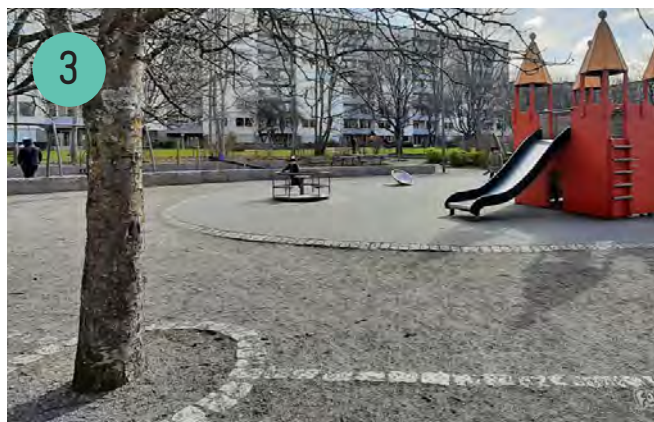
10

Corkeen som tillgängligt fallskydd.

Strid sand och träflis som fallskydd.

Fris av storgatsten som kant runt lekytor.

Soffa med armstöd t ex Bergius, Nordic Parks.

Träbänk runt träd.

Bänkbord i trä, även tillgänglig variant.

Låga gabionmurar med tydliga lager av t ex sten, stockar och grenar.

Grönt lågt staket (typ teknisk handbok stockholms stad) avgränsar mot bilväg och parkering.

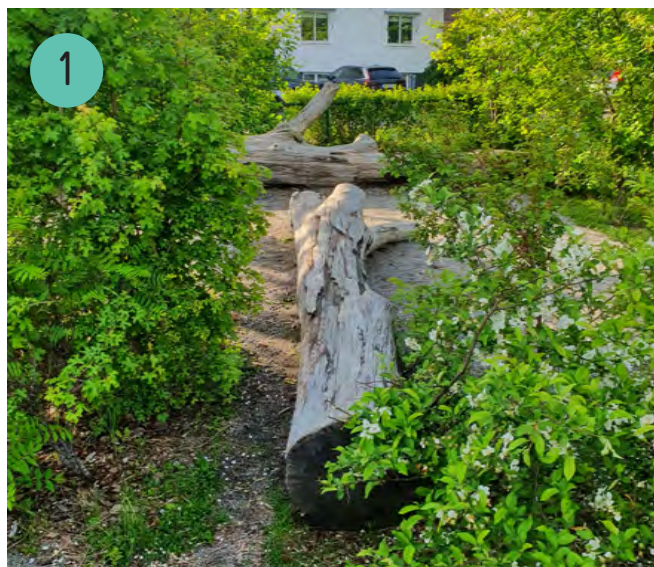
Stepping stones i natursten markerar den ovala öppna gräsytan i parkens östra del.

Befintlig grill flyttas och kompletteras med anslutande sittmöjligheter.

LEKPLATSEN

Lekmöjligheter finns i hela parken. I de östra och västra delarna är det främst naturlek så som lekbuskage, skogslek och öppna gräsytor. På detta uppslag presenteras inspirationsbilder för åtgärderna på lekplatsen. Produkterna är i möjligaste mån av naturmaterial. Parkens fokus på biologisk mångfald lyfts bl. a. tydligt fram i lekväggen (2) där man kan lära om de arter som går att hitta i parken.

Lekbuskage som utvecklas successivt utifrån barns lek.

Insektstavla med information om vilka arter som finns i parken och vad de har för livsmiljöer.

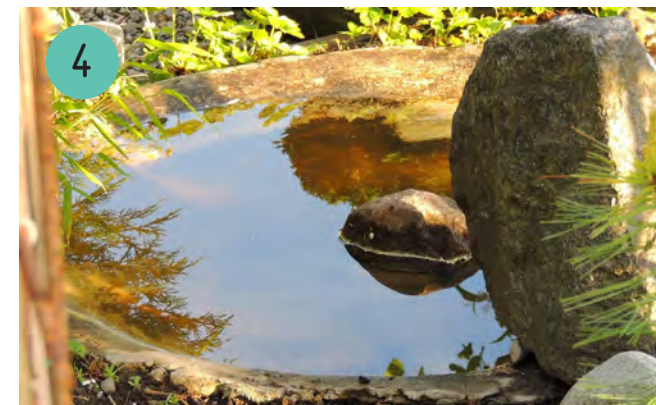
Luppar ger besökarna möjlighet att titta närmare på saker de hittar i parken.

Lekhus med ramp som ger möjlighet att tillgängligt komma in i sandlådan. Tillgängligt bakkbord gör det möjligt att leka med sanden från flera olika håll.

Bred träsgång runt sandlådan som går att sitta och leka på.

Gjutna skålar i betong samlar upp vatten i anslutning till sandlådan.

Inspiration till stenlabyrint.

Idéskiss till låg naturhinderbana i infiltrationsstråk

Lekställning med rutsch från Stiliom

- 8. Befintlig gungställning som behålls och målas om
- 9. Befintlig storgunga som flyttas till ny plats och målas om
- 10. Befintliga blomgungor som behålls
- 11. Befintlig klätterställning som behålls och målas om
- 12. Ny karusell, tillgänglighetsanpassad
- 13. Befintlig lekskulptur, häst, som behålls
- 14. Befintlig hängmatta som behålls

BEFINTLIG SITUATION - BELYSNING

BELYSNING

Exempel på goboprojektion

Exempel mönster med goboprojektion med tema insekter

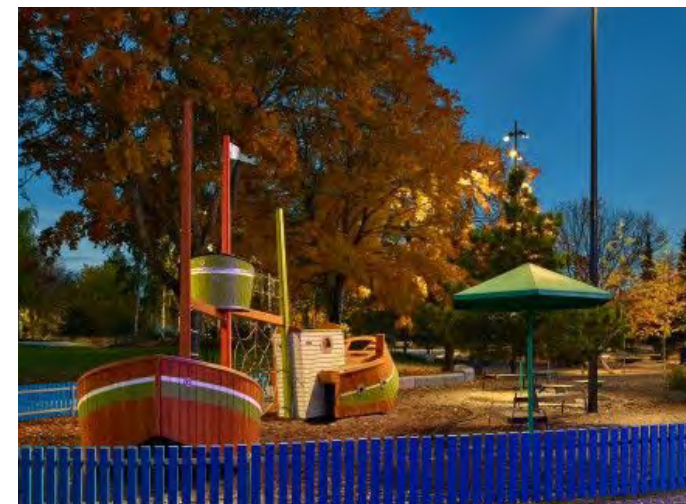
Gångväg, exempel armatur Aramis

Gångväg, exempel armatur Icon

Exempel på lågmäld belysning på gångstråk

Exempel belysta lekplatser

Armaturtyp som finns återkommande i området

FÖRSLAG BELYSNING

1. Gångbana

På gångbanan byts de befintliga armaturerna bestyckade med metallhalogen ut till LED armaturer med nedåtriktat ljus som är väl avbländade. Generell ljusfärg i parken är 3000K. Ljusstyrka styrs via närvarosensor på stolpe, vid närvarodetektering ökar ljusnivån i sektioner med en mjuk övergång. Med lägre ljusnivåer minskar energiförbrukning och främjar den biologiska mångfalden. Befintliga stolplågen behålls och två 6 meter stolpar byts ut till 4 meter för att knyta ihop parkstråket och förtydliga var gränsen går mellan körbana och gångstråk. I korsningen kompletteras det med en till stolpe för att uppnå en fullgod ljusnivå. Stolpar som är i bra skick behålls och lackas om i samma kulör som armatur.

2. Servis

I dagsläget finns det en befintlig servis som kan komma i bruk och kan kopplas ihop med ledningsnätet. Det skulle ge möjligheter till att ha uttag som kan användas till framtida utveckling av platsen, t ex dra ström till det lilla huset bredvid, eventbelysning etc.

4. Lekplatsen

Lekplatsen kompletteras med en till högre stolpe och den befintliga stolpen flyttas för att få den mer tillgänglig för drift och bättre ljusspridning vid lekredskapen. De befintliga spotlighten byts ut till nya avbländade armaturer som ger en mjukare ljusspridning.

För ett lekfullt och identitetsskapande element kompletteras en stolpe med gobo projektorer som skapar ljusmönster på marken som knyter an till platsens tema.

Träden förblir obelysta för att minimera påverkan på djur och växter.

För att värna om mörkret och minska ljusets påverkan på biologiska mångfalden föreslås att belysningen på lekplatsen släcks vid 22:00.

3. Pulkabacken

Stolpen flyttas ut från buskage/träd för lättare hantering vid drift och för att minimera ljusets påverkan på trädet. Spotlighten byts ut till nya. Armaturerna släcks under sommarhalvåret och tänds under vintertid då backen används som pulkabacke. Genom att bara ha tänd under vinterhalvåret minimerar man risk för påverkan av den biologiska mångfalden och gör platsen tillgänglig under säsongen då det är fler mörka timmar under dygnet.

- Nya träd och solitärbuskar
- Lekbuskage
- Befintligt buskage som gallras ut och blir en böljande brynzon, kompletteras eventuellt med enstaka blommande buskar
- Befintligt lekbuskage som gallras ut, kompletteras med nya öppningar och lekstig
- Blommande gräsäng - befintlig gräsyta utarmas och befintliga örter lyfts fram. Kompletteras med ängspluggplanter.
- Ängssådd med pluggplanter
- Marktäckare och klätterväxter
- Låga buskar 1-1,5 m
- Sandblottor med pollinatorsvänliga torktåliga perenner
- Marktäckande buskar med inslag av flerstammiga solitärer och perenner

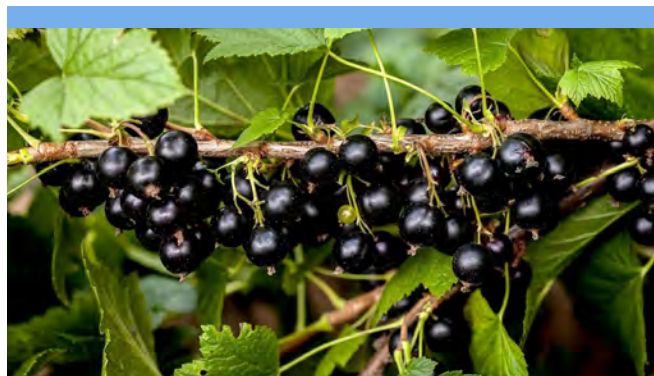
Växtgestaltningens ytor visas här som indelade i 10 färger eftersom de har olika krav på anläggning och skötsel. Inspirationsbilderna visar hur några utav dessa vegetationsytor senare kan komma att upplevas av den som besöker parken.

VÄXTGESTALTNING

16

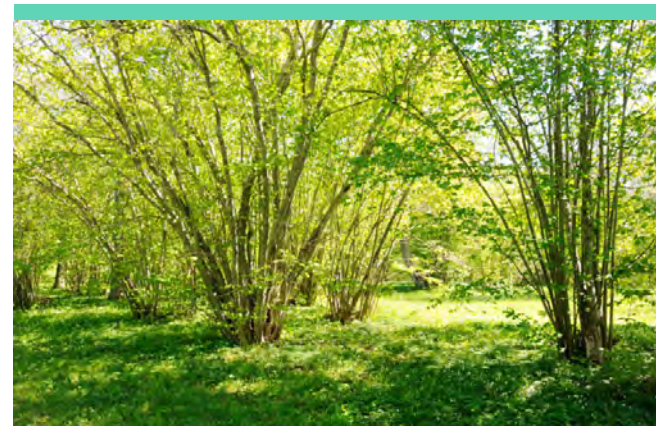
Nyckelarter i växtgestaltningen.

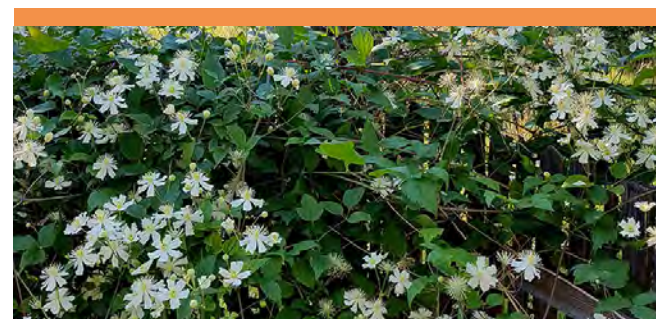
Lekbuskage: Svarta vinbär och Birgittarönn

Blomsteräng: Prästkrage och vårkrokus

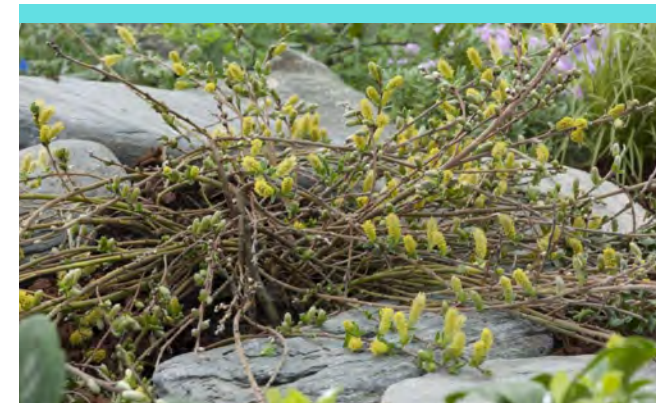
Nya träd och solitärbuskar: Hassel och pärön

Marktäckare och klättrväxter: Skogsklematis och litet blåbärstry

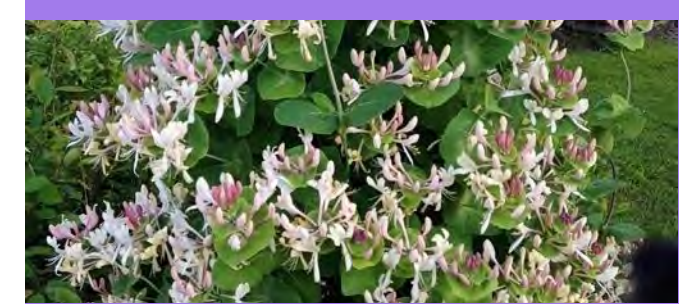
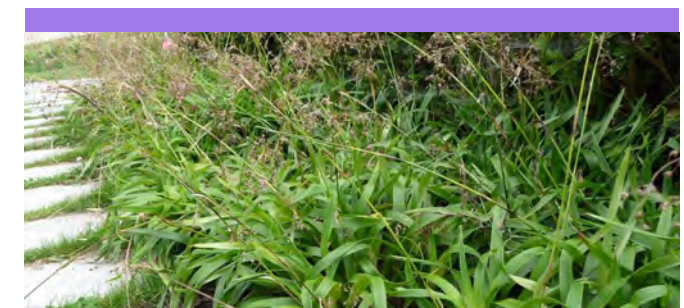
Kompletterande bryn: Rönnbärsapel och oxbär

Sandblottor: Krypvide och oregano

Gräsäng: Liten blåklocka och rödfibbla

Lundväxter: Storfryle och kaprifol